

جمله بی قراریت

شمس مبتلا بود به «تب نوبه» بیماری انگلی که به صورت متناوب یعنی «یک مدت خوب، یک زمان تب دار» گذران عمر می کرد. روزهای نزدیک شدن به سلامتی با مرضی برای او یادآور «جهان بی ثباتی» بود. می گوید: «آن روز که نوبت تب من بودی، شاد بودمی که رسید صحت فردا و آن روز که نوبت صحت بودی در غصه بودمی که فردا تب خواهد بودن»

یکی از اندیشمندان می گوید: «توجه به «بی ثباتی جهان» مهم است و از بودا نقل می کند که تنها واقعیت ثابت جهان را «بی ثباتی» می دانست و ما باید قبول کنیم در چنین جهانی زندگی می کنیم. انسان باید بداند آتجا که وارد می شود لوازمی دارد که اگر آن را رعایت نکند نباید وارد این حوزه شود و اگر نخواهد رعایت کند تنها آزار می بیند. ما باید در «دنیای بی ثبات» وارد نشویم (که چنین امکانی وجود ندارد) و چون لاجرم در آن قرار داریم باید قبول کنیم که «جهان ناپایدار» است و هیچ چیزی امکان بقا ندارد. یعنی نمی توانیم بگوییم این حالت همیشه باقی می ماند. این مهم ترین آموزه بودا بود و نتیجه اینکه اگر اتفاق مثبتی در زندگی ما پیش آمد خیلی شاد نمی شویم چون می دانیم هیچ تضمینی برای بقای آن وجود ندارد. از آن طرف بعد وقتی رویداد منفی در زندگی ما رخ داد مطلقاً به دل نگرانی و اضطراب و یأس و ناامیدی دچار نمی شویم چون می دانیم ممکن است لحظه بعد عوض شود. مولانا می گوید: «جمله بی قراریت از طلب قرار توست/ طالب بی قرار شو تا که قرار آیدت»

یعنی جهانی که در آن «ثبات» وجود ندارد اگر تو متلاک دوستی دارم که می خواهم همیشه محبت او را نسبت به خودم ثابت نگاه دارم و در واقع «قرار» می خواهم ولی نمی دانم که دل مردم، دست من نیست و ممکن است روزی دوستی من در دل او کهنه شود و محبتش کم شود اما اگر از ابتدا «بی قراری دوستی» را بپذیرم راحت تر با وقایع بعد از آن کنار می آیم. مجدداً بودا می گفت هر بار با کسی ملاقات می کنبد به خودتان بگویید دیدار ما سلامی است و داعی چون هیچ ضمانتی وجود ندارد که سلام و دیدار بعدی رخ دهد. برای همین بوده است که خواست می خواست کسی خدا حافظی کند از او پوژش خواهی می کرد چون می گفت ممکن است دوستی تعریف می کرد کسی که به خاطر یک بار موی من حاضر بود جهان را به آتش بکشد، وقتی یک تار موی من را در آگوشش دید می خواست خود من را به آتش بکشد.

انسان نباید مسئولیتش را به هوش مصنوعی واگذار کند

ورود هوش مصنوعی به فرایند تولید، انتخاب و انتشار محتوا، این پرسش را جدی تر پیش کشیده است که بالاخره مسئول اخلاقی تصمیمات چه کسی است؟ اگر الگوریتم موضوعی را پیشنهاد دهد، متنی را تولید کند یا محتوایی را برای گروهی از مخاطبان در اولویت قرار دهد، در صورت بروز خطا یا آسیب، مسئولیت اخلاقی آن چگونه توزیع خواهد شد؟ از نگاه خانیکی، فناوری هر اندازه پیشرفته شود، نباید بهانه ای برای عقب نشینی انسان از مسئولیت باشد. او در این رابطه گفت: «آیا مخاطب از نقش هوش مصنوعی در تولید یا انتشار محتوا آگاه است؟ آیا نظارت واقعی انسانی بر عملکرد سامانه وجود دارد؟ و آیا فردی که از عملکرد این فناوری آسیب می بیند، امکان اعتراض و درخواست جبران دارد؟ پاسخ به این پرسش ها برای حفظ اعتماد عمومی و مسئولیت پذیری حرفه ای در رسانه های جدید ضروری است.»

در پایان، خانیکی «مکت» را یکی از مهم ترین عادت های اخلاقی در جهان ارتباطات معرفی کرد: مکتی که هم در برابر سرعت انتشار خبر معنا پیدا می کند، هم در برابر شتاب داوری و هم در برابر وسوسه و اغذاری تصمیم به مآشین. او در جمع بندی سخنان خود گفت: «پیش از انتشار هر خبری مکت کنیم، پیش از داوری بشنویم و پیش از سپردن اختیار به ماشین، مسئولیت خودمان را روشن کنیم.»

اهمیت «سکوت دیجیتال» نیز در همین جا مشخص می شود: چنین سکوتی برای نشنیدن نیست، اتفاقاً برای شنیدن دقیق تر است. این استاد دانشگاه تأکید دارد که در عصر اطلاعات، انسان نشنه ارتباطات بیشتر نیست، بلکه می خواهد کنترل انتخاب زمان ارتباط، موضوع ارتباط و نحوه پاسخ دادن را خودش به دست بگیرد. از این منظر، «خویشنداری دیجیتال» تلاشی است برای اینکه فناوری، جای اختیار، قضاوت و مسئولیت انسان را نگذرد. رسانه ای که بتواند این مکت را به بخشی از فرهنگ حرفه ای خود تبدیل کند، شاید بیش از رسانه ای که فقط سریع تر خبر می دهد، به حقیقت و اعتماد عمومی نزدیک شود.

ناشر است و هر کلیک می تواند بخشی از زنجیره تولید و توزیع یک روایت، یک قضاوت یا حتی یک شبهه باشد. بنابراین خویشنداری دیجیتال، همزمان یک مهارت فردی و یک ضرورت عمومی است.»

بحران «مالکیت حقیقت»

بحث خانیکی درباره خویشنداری دیجیتال، در ادامه به مسأله ای بنیادی تر در روزنامه نگاری رسید و نسبت حقیقت و گفت وگورا مورد مذاقه قرار داد. او معتقد است در فضایی که قطبی شدن روایت ها و شتاب در داوری افزایش یافته، مسأله فقط تشخیص حقیقت از دروغ نیست؛ بلکه این پرسش نیز مطرح است که چه کسی حق دارد خود را مالک حقیقت بداند؟

این استاد روزنامه نگاری تأکید کرد که اخلاق رسانه از شخصیت و وجدان حرفه ای روزنامه نگار آغاز می شود و رسانه ای که در درون آن خودشناسی و مسئولیت پذیری شکل نگرفته باشد، نمی تواند در پیرون حقیقت محور بماند. او این منظر، «خویشنداری» فقط مهار استفاده از تلفن همراه یا شبکه اجتماعی نیست؛ مهار میل به قطعیت، پیروزی در بحث و اثبات حقانیت خود نیز بخشی از آن است: «مانع اولیه گفت وگو، ادعای مالکیت بر حقیقت است. ضمن آنکه فرد یا رسانه ای که خود را مالک مطلق حقیقت بداند و تنها در پی اقناع دیگران باشد، عملاً زمینه گفت وگو واقعی و یادگیری متقابل را می گیرد که طرف های ارتباط، امکان شنیدن دیدگاه های متفاوت و بازنگری در برداشت های خود را بیپذیرند.

در این نگاه، سرعت نباید از ارزش مطلق رسانه تلقی شود. خبر سریع، اگر بدون بررسی منتشر شود، ممکن است پرهزینه باشد؛ به ویژه در موضوعاتی که با حیثیت، حریم خصوصی، آبرو یا امنیت افراد و گروه های اجتماعی ارتباط دارد. خانیکی از رسانه ها خواست نسبت به نحوه بازنامی گروه های کمتر شنیده شده و پیامدهای اجتماعی روایت های خود حساس تر باشند، زیرا رسانه ها در شکل دادن به برداشت جامعه از «دیگری» نقش بسیار پررنگی دارند.

سکوت دیجیتال

به معنای نشنیدن نیست، اتفاقاً برای شنیدن دقیق تر است.

رسانه ای که بتواند

این مکت

را به بخشی

از فرهنگ

حرفه ای خود

تبدیل کند،

شاید بیش از

رسانه ای که

فقط سریع تر

خبر می دهد،

به حقیقت

و اعتماد

عمومی

نزدیک شود

به بازگشت به فضای مجازی فرامی خوانند و جریان های بی پایان محتوا که مرز میان نیاز، عادت و اعتیاد را کمرنگ می کنند. در چنین شرایطی، انسان باید بتواند آگاهانه درباره آنچه می بیند، می خواند و بازنشر می کند تصمیم بگیرد و اختیار توجه خود را به طور کامل به سازوکارهای پلتفرم ها نسپارد.»

از این منظر، خویشنداری دیجیتال را می توان نوعی بازتعریف «آزادی» در عصر پلتفرم ها دانست: آزادی ای که به توانایی توقف، تأمل و نیذیرفتن دعوت دائمی به مصرف محتوا وابسته است. خانیکی برای این خویشنداری سه رکن «آگاهی»، «انضباط فردی» و «مسئولیت فردی» را برشمرد. آگاهی از این واقعیت که فناوری و پلتفرم ها الزاماً بی طرف نیستند؛ انضباط برای تنظیم زمان و میزان حضور در فضای دیجیتال؛ و مسئولیتی که حتی رفتارهای بسیار ساده ای همچون بازنشر یک مطلب را نیز در برمی گیرد.

مکتی در برابر اقتصاد بی پایان توجه

«سکوت دیجیتال» برای زندگی های دیجیتال امروز کارکردی استراتژیک دارد. سکوت، به معنای قطع ارتباط با جهان نیست؛ بلکه به معنای فاصله گرفتن از آگاهانه از سیلاب پیام ها، اعلان ها و واکنش های فوری برای بازگرداندن امکان اندیشیدن است. خانیکی بر اهمیت خلوت و درون نگری در زندگی انسان تأکید دارد و معتقد است در جهان امروز، این خلوت دیگر فقط یک فضای فیزیکی نیست؛ بلکه نیازمند فاصله گرفتن از دستگاه ها و سامانه های است که که دائماً می گویند توجه فرد را در وضعیت آماده باش نگه دارند.

«سکوت دیجیتال» تنها مسأله ای فردی نیست. در حوزه رسانه، این سکوت می تواند فاصله ای ضروری میان «دریافت خبر» و «انتشار خبر» ایجاد کند؛ فاصله ای که در آن راستی آزمایی، سنجش پیامدها و فکر کردن درباره شان انسان ها امکان پیدا می کند. سرعت، اگر جایگزین داوری شود، می تواند رسانه را از ابزار حقیقت جویی به ماشین بازتولید هیجان تبدیل کند. خانیکی در همین زمینه بر ماهیت اخلاقی کنش های ظاهر آسه در فضای مجازی تأکید کرد: «در اقتصاد توجه، هر کاربر بالقوه یک

هادی خانیکی از ضرورت «خویشنداری دیجیتال» گفت

انسان امروز به «سکوت دیجیتال» نیاز دارد

علوم ارتباطات

اعظم فروست

گروه اندیشه

در حالی که الگوریتم ها پیش از آنکه کاربر تصمیم بگیرد چه ببیند و بخواند، انتخاب ها را پیشاپیش برای او سامان می دهند، «خویشنداری دیجیتال» و «سکوت دیجیتال» به دو ضرورت برای انسان امروز بدل شده اند؛ دو راهکاری

با خطر تبدیل شدن به مجموعه ای از دستورالعمل های بی اثر روبرو است. در چنین چارچوبی، «توجه» به یکی از مهم ترین میدان های اخلاقی عصر دجیتال تبدیل می شود. پلتفرم های جالب و حفظ توجه کاربران طراحی شده اند و جریان مداوم محتوا، مرز میان تنظیم کند. از همین منظر، اخلاق رسانه بدون اخلاق فردی و بدون توانایی انسان برای مهار میل به واکنش فوری،

بازپس گیری حاکمیت انسان بر توجه خویش

هادی خانیکی معتقد است انسان پیش از آنکه خبرنگار، مدیر رسانه یا کاربر شبکه اجتماعی باشد، موجودی است که باید نسبت خود را با خویشتن، دیگری و جهان ارتباطی پیرامونش تنظیم کند. از همین منظر، اخلاق رسانه بدون اخلاق فردی و بدون توانایی انسان برای مهار میل به واکنش فوری،

اطلاع رسانی

دخانیات؛ هزینه ای که فقط روی پاکت سیگار نوشته نشده است

از مخارج روزانه مصرف کنندگان تا پیامدهای اقتصادی و اجتماعی برای خانواده ها

گزارش

حمیرا عزیزی

قیمت یک پاکت سیگار، نخستین و ملموس ترین هزینه مصرف دخانیات است؛ هزینه ای که هرروز پرداخت می شود و معمولاً به عنوان بخشی از مخارج عادی زندگی در نظر گرفته می شود. به طوری که هم اکنون عمده ایرانی های سیگاری در ماه بین ۱۰ تا ۳۰ پاکت سیگار مصرف کرده که متوسط قیمت هر پاکت از ۷۰ هزار تومان تا ۱۲۰ هزار تومان متغیر است.

هزینه های روزانه ای که در پایان سال دیده می شوند

هر چند که سیگارهای با قیمت های بسیار بالاتر نیز وجود دارد ولی با تقاسیم بالا می توان گفت این کشور از جامعه کشوریان ماهانه ۳ تا ۱۳ میلیون تومان هزینه دخانیات را پرداخت می کنند. این میزان شاید در نگاه نخست هزینه یزرگی به نظر نرسد، اما تکرار این پرداخت در طول هفته، ماه و سال، تصویر متفاوتی از میزان مخارج ارائه می دهد به طوری که می توان گفت تا ۱۲ تا ۳۶ میلیون تومان مجموع هزینه مصرف سیگار یک شخص ایرانی است. اهمیت این محاسبه زمانی بیشتر می شود که بدانیم درآمد خانوار معمولاً میان نیازهای مختلفی مانند خوراک، مسکن، آموزش، حمل و نقل، درمان و پس انداز تقسیم می شود. در خانواده هایی که با محدودیت بودجه روبرو هستند، حتی هزینه های نسبتاً کوچک و تکرار شونده نیز می توانند بر امکان تأمین سایر نیازها اثر بگذارند. البته نمی توان بدون بررسی درآمد، هزینه های ضروری و شرایط زندگی هر خانوار، درباره میزان فشار اقتصادی ناشی از مصرف دخانیات حکم یکسانی صادر کرد. با این حال، محاسبه هزینه های واقعی مصرف می تواند به فرد کمک کند تا سهم این مخارج را در بودجه خود دقیق تر ببیند.

ببا این حال ماجرا به همین پرداخت روزانه ختم نمی شود و هزینه های درمان، کاهش احتمالی توان کاری، مواجهه اطرافیان با دود سیگار و سهمی از درآمد خانواده که به خرید دخانیات اختصاص پیدا می کند، ایجاد دیگری از این موضوع

هستند که کمتر در محاسبات روزمره دیده می شوند.

مصرف دخانیات از آن دسته عادت هایی است که پیامدهای آن ممکن است به تدریج آشکار شود. فرد هنگام خرید سیگار، مبلغ مشخصی را پرداخت می کند، اما هزینه های مرتبط با سلامت و کیفیت زندگی معمولاً در همان لحظه قابل مشاهده نیستند.

همین فاصله میان هزینه فوری و پیامدهای بلندمدت باعث می شود بررسی اقتصادی مصرف دخانیات، فراتر از قیمت محصولات و میزان خرید روزانه اهمیت پیدا کند.

در چنین شرایطی، پرسش اصلی این است که مصرف دخانیات چه سهمی از بودجه خانوار را به خود اختصاص می دهد، چه هزینه های خارج از محاسبه اولیه ایجاد می کند و آگاهی از این هزینه ها تا چه اندازه می تواند در تصمیم افراد برای کاهش مصرف یا ترک آن مؤثر باشد.

هزینه های فراتر از خرید سیگار

بخش دیگری از هزینه های دخانیات به پیامدهای احتمالی آن بر سلامت مربوط می شود. مصرف دخانیات با افزایش خطر ابتلا به بیماری های متعدد، از جمله بیماری های قلبی و عروقی، بیماری های تنفسی و برخی سرطان ها ارتباط دارد. تشخیص و درمان بیماری های مرتبط با دخانیات می تواند هزینه هایی برای فرد، خانواده و نظام سلامت ایجاد کند. این هزینه ها ممکن است شامل مراجعه به پزشک، انجام آزمایش ها، تهیه دارو، بستری شدن و پیگیری های درمانی باشد. میزان هزینه نیز به نوع بیماری، شدت آن، پوشش بیمه و شرایط جسمی و اقتصادی فرد بستگی دارد. بنابراین، نمی توان مبلغ مشخصی را به عنوان هزینه درمان برای تمام مصرف کنندگان در نظر گرفت. در کنار مخارج مستقیم درمان، کاهش توان کاری یا غیبت از محل کار در صورت بروز بیماری نیز ممکن است سیر درآمد فرد و خانواده تأثیر بگذارد.

در برخی شرایط، اعضای خانواده ناچار می شوند بخشی از وقت خود را صرف مراقبت از فرد بیمار کنند؛ موضوعی که می تواند برنامه روزانه آنان را تغییر دهد و هزینه های دیگری به همراه داشته باشد. با این حال، باید میان هزینه های قطعی و پیامدهای احتمالی تفاوت قائل شد.

همه مصرف کنندگان در یک دوره زمانی مشخص با هزینه های درمانی یکسان مواجه نمی شوند، اما افزایش خطر بیماری، یکی از دلایل اصلی ممکن است پیشگیری از مصرف دخانیات و حمایت از ترک آن است.

بیماری های قلبی و ریوی در انتظار سیگاری ها

دکتر پریسا مولایی، متخصص قلب و عروق و دارای یورد تخصصی قلب و عروق از دانشگاه تهران درخصوص عوارض مصرف مداوم سیگار اظهار کرد: سیگار باعث به هم خوردن ریتم قلب و در نتیجه بالا رفتن فشار خون می شود، همچنین احتمال بروز آتروسکلروز را نیز افزایش می دهد.

وی افزود: کشیدن سیگار و عوامل دیگری مانند دخان های خون با، وضعیت جسمانی نادرست، اضافه وزن و داشتن رژیم غذایی نادرست، باعث ایجاد بیماری های قلبی می شود.

مولایی در ادامه می گوید: نکته بسیار حائز اهمیت در رابطه با کشیدن سیگار این است که برای جلوگیری یا ای سال که از قرض های جلوگیری از بارداری استفاده می کنند و همچنین افراد مبتلا به دیابت، خطرات بیشتری را برای قلب و عروق آن ها به همراه دارد.

دکتر علیرضا قویدل، یکی دیگر از متخصصین قلب و عروق می گوید: از خطرناک ترین عوارض سیگار کشیدن زیاد برای عروق، ایجاد وضعیت است که می تواند منجر به سکته مغزی شود. کشیدن سیگار، تشکیل پلاک و لخته در رگ های خونی سراسر بدن را تشدید می کند. هنگامی که عروق خونی مغز دچار گرفتگی شوند؛ سکته مغزی رخ می دهد.

وی افزود: در واقع، سکته یا حمله مغزی زمانی اتفاق می افتد، که جریان خون به مغز قطع گردد. این حالت نیز تنها در اثر مسدود شدن یا تنگ شدن رگ خونی به وجود می آید. هرگونه گرفتگی یا پاره شدن رگ های خونی باعث می شود مغز، اکسیژن کافی دریافت نکرده و سلول های مغزی بمیرند.

قویدل اظهار کرد: اصلی ترین ضرر سیگار برای قلب، انسداد عروق است که حمله قلبی را در پی دارد. به حمله قلبی، «انفارکتوس میوکارده» نیز گفته می شود. هنگامی که مقدار اکسیژن دریافتی توسط ماهیچه قلب به حد

هزینه پنهان سیگار

یک عادت، میلیون ها تومان هزینه

به طور میانگین، عمده ایرانی های سیگاری در ماه بین ۱۰ تا ۳۰ پاکت سیگار مصرف می کنند.

شدید ریه افراد سیگاری گفت: در طولانی مدت اگر این افراد به سرطان ریه مبتلا نشوند، قطعاً به برنشیت مزمن یا نارسایی ریوی دچار شده و به دستگاه اکسیژن نیاز پیدا می کنند.

دکتر سعید وحید جاسمی با اشاره به ضرورت بسیار سیگار برای سلامت بدن، گفت: اثرات زیان بار سیگار روی ارگان های مختلف بدن از جمله قلب، ریه، گردن و...، شناخته شده است و اکسیژن نیاز پیدا می کنند.

چرا ترک سیگار همیشه به یک تصمیم ساده ختم نمی شود؟

با وجود آگاهی عمومی از مضرات دخانیات، ترک سیگار برای همه افراد آسان نیست. نیکوتین ماده ای اعتیادآور است و وابستگی به آن می تواند روند ترک را دشوار کند. به همین دلیل، مصرف سیگار را نباید صرفاً یک انتخاب ساده و بدون عوامل جسمی، روانی و اجتماعی در نظر گرفت.

برخی افراد ممکن است سیگار را با موقعیت های روزمره، مانند استراحت در محل کار، نوشیدن چای، حضور در جمع دوستان یا مواجهه با فشارهای روانی پیوند داده باشند. در چنین شرایطی، کنار گذاشتن عوارض بر وابستگی جسمی، مستلزم تغییر برخی عادت ها و الگوهای رفتاری نیز هست.

از سوی دیگر، تصمیم به ترک ممکن است با نگرانی درباره علامت حموریت از نیکوتین، تجربه نوسان قلبی یا تصور دشواری فرایند همراه باشد.

به همین دلیل، توصیه صرف به ترک، بدون فراهم کردن حمایت و دسترسی به خدمات مناسب، همیشه پری کمک به مصرف کننده کافی نیست. مشاوره تخصصی، بهره گیری از خدمات درمانی معتبر و دریافت حمایت از خانواده و اطرافیان می تواند فرایند ترک را تسهیل کند.

همچنین، ارائه اطلاعات روشن درباره هزینه های مصرف و امکان صرفه جویی پس از ترک، می تواند یکی از انگیزه های مهمی برای برخی افراد باشد. هرچند انگیزه مالی به تنهایی برای همه مصرف کنندگان کافی نیست.

ضرورت دیدن هزینه های پنهان

مصرف دخانیات مسئله ای چندبعدی است که نمی توان آن را فقط با قیمت یک پاکت سیگار سنجید. هزینه خرید، پیامدهای احتمالی درمانی، آثار دود بر اطرافیان و تأثیر مخارج مستمتر بر بودجه خانواده، بخش های مختلف این موضوع را تشکیل می دهند.

محاسبه هزینه های واقعی مصرف می تواند نخستین قدم برای شناخت بهتر این مخارج باشد؛ اما کاهش آسیب ها به آگاهی رسانی محدود نمی شود و حمایت از افرادی که قصد ترک دارند نیز اهمیت دارد.

با وجود این، بررسی دقیق مخارج مصرف دخانیات می تواند دید عمومی به این موضوع را از یک پرداخت روزانه فراتر ببرد. مسئله اصلی فقط پولی نیست که هنگام خرید سیگار خرج می شود، بلکه پیامدهایی است که ممکن است در طول زمان بر سلامت، رفاه اقتصادی و کیفیت زندگی فرد و خانواده او اثر بگذارد.

کسی نمی تواند منکر مضرات این ماده دخانی شود.

وی افزود: برخی افراد با این ادعا که سال های طولانی سیگار مصرف کرده و مشکلی پیدا نکرده اند، سیگار کشیدن خود را توجیه می کنند، در حالی که در آسیب رسان بودن سیگار تردیدی وجود ندارد و آنچه نقات ایجاد می کند میزان مقاومت بدن افراد، مقدار مصرف و مدت مصرف است و قطعاً در طولانی مدت مصرف سیگار اثرات زیان بار خود را نشان می دهد.

دکتر جاسمی گفت: یکی از ارگان های حساس که با مصرف سیگار دچار آسیب می شود، ریه ها هستند که مسئول تأمین اکسیژن بدن می باشند و در صورت آسیب، تمام بدن دچار مشکل می شود. به گفته این فوق تخصص ریه، سرفه، خلط و تنگی نفس از جمله علامت آسیب ریه در افراد سیگاری است.

خانواده؛ یکی از حلقه های مهم این زنجیره

مصرف دخانیات معمولاً به تصمیم و رفتار یک فرد محدود نمی ماند، اعضای خانواده ممکن است از جنبه های مختلف با پیامدهای آن مواجه شوند؛ از نگرانی درباره سلامت فرد مصرف کننده گرفته تا قرار گرفتن در معرض دود سیگار و تأثیر مخارج مصرف بر بودجه مشترک خانواده.

دود ناشی از مصرف دخانیات می تواند سلامت افرادی را که خود سیگار نمی کشند نیز به خطر بیندازد. کودکان، سالمندان و افراد به برخی بیماری ها ممکن است در برابر آثار دود محیطی آسیب پذیر باشند. به همین دلیل، پرهیز از مصرف دخانیات در محیط های بسته و فضاهای مشترک خانوادگی اهمیت ویژه ای دارد.

از منظر اقتصادی نیز اگر درآمد خانواده محدود باشد، اختصاص بخشی از پول به خرید دخانیات ممکن است نیازها را بر یکبارزد. البته این موضوع به معنای آن نیست که می توان تمام مشکلات اقتصادی یک خانواده را به مصرف سیگار نسبت داد؛ عوامل متعددی از جمله درآمد، هزینه مسکن، تورم و شرایط اشتغال در وضعیت مالی خانوار نقش دارند.

با وجود این، بررسی دقیق مخارج مصرف دخانیات می تواند یکی از راه های شناخت بهتر الگوی هزینه کرد خانواده باشد. گاهی ثبت مخارج روزانه و مقایسه آن با هزینه های ضروری، تصویری روشن تر از تصمیم های مالی پیش روی افراد ایجاد می کند.